

Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin
Danske Regioner
Kommunernes Landsforening
Lægeforeningen
De Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

HØRING I FORBINDELSE MED DIMENSIONERING AF SPECIALLÆGEUDDANNELSEN 2018-2022 – KLINISK FYSIOLOGI OG NUKLEARMEDICIN

I forbindelse med Sundhedsstyrelsens arbejde med udarbejdelse af dimensioneringsplan 2018-2022 for antallet af speciallægeuddannelsesstillinger, ønsker Sundhedsstyrelsen input til vurdering af behovet for speciallæger i fremtiden.

I høringsmaterialet indgår en række spørgsmål til høringsparterne til belysning af dette. Derudover indeholder materialet faktuelle oplysninger om det enkelte speciale baseret på Lægeprognose 2015-2040, blandt andet antal speciallæger fordelt på køn, alder og region, hvor speciallægerne er beskæftiget og antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb.

Vi forventer ikke, at høringsparterne går i gang med konkrete beregninger, men at høringsparterne vurderer, ud fra den viden de allerede har og det fremsendte materiale, hvilken udvikling, der forventes i de kommende år.

Høringsmaterialet består af:

- Dette høringsbrev
- Syv spørgsmål om udbud, efterspørgsel og dimensionering til besvarelse

Baggrundsmateriale:

- Generelle bemærkninger til figurer og tabeller
- Seks figurer og syv tabeller med baggrundsdata og forventninger til antal og fordeling af speciallæger i specialtet
- To bilag over befolkningsudvikling og prognosescenarier

En oversigt over indholdet fremgår af side 2 i høringsmaterialet.

Hørings svar sendes til Stine Schou Mikkelsen på stsm@sst.dk. Fristen er **1. november 2016**.

De indkomne hørings svar bliver offentliggjort på styrelsens hjemmeside:

<http://sundhedsstyrelsen.dk/da/uddannelse/prognose-og-dimensionering/laeger/hoeringsmateriale-2018-2022>

I arbejdet med dimensioneringsplanen rådgives Sundhedsstyrelsen af Prognose- og dimensioneringsudvalget, som er et permanent udvalg under Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Med venlig hilsen

Lisbeth Høeg-Jensen
Enhedschef

29. april 2016

Sagsnr. 2-1410-223/1
Reference STSM
T 9359 6434
E enhedeub@sst.dk

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

Indhold

Høringsmaterialet indeholder en række oplysninger om antal speciallæger i specialet fordelt på køn, alder, branche og region.

For at give en fælles ramme til vurdering af den demografiske udviklings betydning for dimensioneringen af specialet, indeholder høringmaterialet desuden i Bilag A oversigter over den forventede udvikling i aldersfordeling, fødselsoverskud, befolkningstilvækst mv.

For de forventede udviklingstendenser for kønssammensætning, aldersfordeling mv. for læger og speciallæger, henvises til Sundhedsstyrelsens Lægeprognose 2015-2040:

<http://sundhedsstyrelsen.dk/da/uddannelse/prognose-og-dimensionering/~media/8EA52EAF8814DA1B4A6C56F19F14584.ashx>.

Spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel	3
Spørgsmål vedrørende dimensionering.....	3
Generelle bemærkninger til figurer og tabeller	4
Speciallæger i specialet i arbejdsstyrken 2012.....	4
Figur 1: Alders- og kønsfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken 2012.....	4
Figur 2: Procentuel aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken 2012	4
Figur 3: Aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region 2012	5
Figur 4: Procentuel aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region 2012..	5
Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche og region	6
Tabel 1: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche.....	6
Tabel 2: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Nordjylland	6
Tabel 3: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Midtjylland	6
Tabel 4: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Syddanmark.....	7
Tabel 5: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Hovedstaden	7
Tabel 6: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Sjælland	7
Antal hoveduddannelsesforløb i specialet.....	7
Tabel 7: Antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb opdelt på videreuddannelsesregion 2010-2015	7
Fremtidig udvikling i antal speciallæger i specialet	8
Figur 5: Prognose for udvikling i antal speciallæger i specialet 2015-2040.....	8
Figur 6: Teknisk fremskrivning af efterspørgslen på speciallæger i specialet 2015-2040.....	9
Bilag A: Befolkningsudvikling	10
Figur a. Befolkningsudvikling fordelt på aldersgrupper	10
Figur b. Udviklingen af aldersgruppers andel af den samlede befolkning	10
Figur c. Befolkningsfremskrivning på regionsniveau	11
Figur d. Udvikling i fødselsoverskud, nettoindvandring og befolkningstilvækst.....	11
Bilag B: Prognosescenarier	12

SPECIALE: KLINISK FYSIOLOGI OG NUKLEARMEDICIN

Spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet og efterspørgslen på speciallæger i specialet?

Spørgsmål 2:

Er der særlige kommunale og/eller regionale forskelle i efterspørgslen og udbuddet, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen efter speciallæger i specialet de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. hovedscenariet i Figur 5? Med hvilken begrundelse?

I vurderingen af efterspørgslen bedes foretaget en opdeling på funktionsniveau, således at det belyses, hvor stor en andel af speciallægerne i specialet, der fremadrettet forventes at være beskæftiget på hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau samt højt specialiseret funktionsniveau.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet af speciallæger i specialet?

I vurderingen bør der tages højde for den demografiske udvikling, ændrede sygdomsmønstre, ændrede behandlingsmønstre/metoder, teknologisk udvikling, sundhedsplanlægning, øget specialisering, fokus- og indsatsområder, strukturændringer mv.

Der kan i besvarelsen hentes inspiration fra Sundhedsstyrelsens specialevejledninger, som findes på:

<http://sundhedsstyrelsen.dk/da/planlaegning/specialeplanlaegning/gældende-specialeplan>

Særligt kapitlet vedrørende "Forhold af betydning for specialeplanlægning" vurderes som værende relevante for besvarelsen.

Der kan ligeledes hentes inspiration fra Sundhedsstyrelsens rapport 'Sygdomsbyrden i Danmark':

http://sundhedsstyrelsen.dk/da/nyheder/2015/~/_media/00C6825B11BD46F9B064536C6E7DFBA0.ashx

Spørgsmål 5:

Er der nogle generelle bemærkninger til lægeprognosens fremskrivning af speciallæger i specialet?

Spørgsmål vedrørende dimensionering

Spørgsmål 6:

Uddannelseskapaciteten blev ved den seneste femårsplan 2013-2017 fastsat til 8 hoveduddannelsesforløb pr. år (Nord: 3, Syd: 1, Øst: 4).

Hvilken uddannelseskapacitet anbefales for perioden 2018-2022, og med hvilken begrundelse?

Antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb opdelt på videreuddannelsesregion 2010-2015 fremgår af Tabel 7.

Spørgsmål 7:

Den nuværende ratio mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb er fastsat til 2,0-3,5.

Hvilken ratio mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb vurderes nødvendig for dels at sikre et passende antal ansøgere til h-forløbene og dels at sikre, at læger introduceres til specialet?

Generelle bemærkninger til figurer og tabeller

Det præcise antal i grupper på under fire personer vises ikke, men angives med '<4'. Grupper på under fire personer indgår som "0" personer under procentuelle beregninger og angives med '- %' (procenterne summer derfor ikke altid til 100%).

Høringsmaterialet er udarbejdet for alle 38 specialer, hvilket betyder, at figurer og tabeller for de mindre specialer kan forekomme "tomme". Fremstillingen tilgodeser en standardiseret figur- og tabelfremstilling, så materialet for forskellige specialer er nemmere at læse og sammenligne.

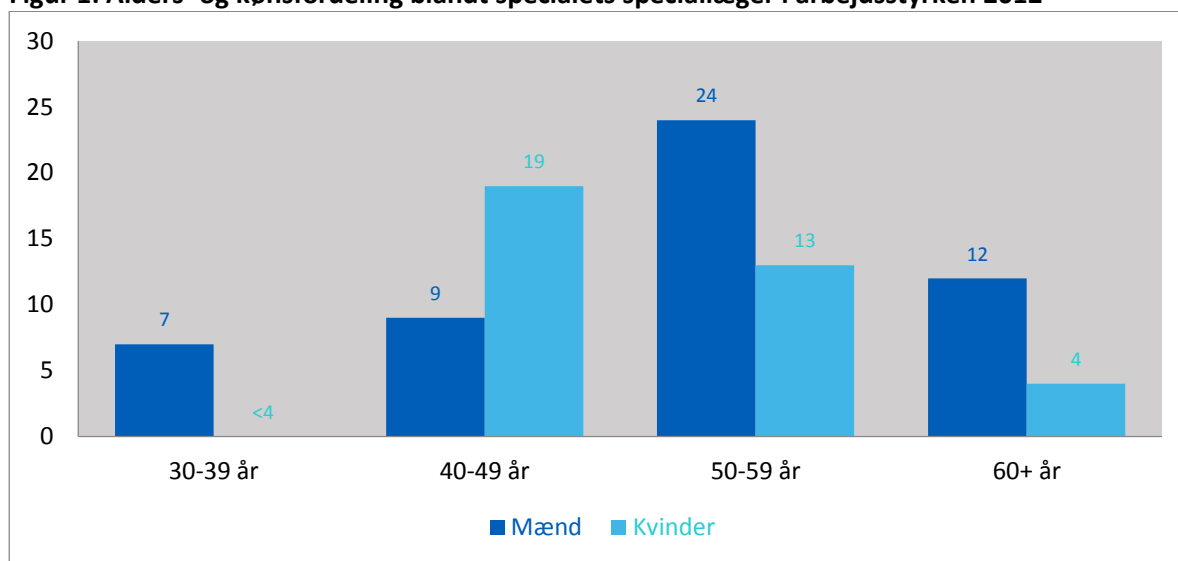
Hvor andet ikke er nævnt, er tallene baseret på Bevægelsesregisteret opgjort pr. 1. januar det pågældende år. Bevægelsesregisteret danner grundlag for data i baggrundsmaterialet. Registeret er ved udsendelse af høringmaterialet opdateret til og med 2012. Tallene dækker erhvervsaktive læger til og med 75 år.

Nogle opgørelser er baseret på arbejdsstyrken, mens andre er baseret på læger i beskæftigelse. Forskellen er, at læger i arbejdsstyrken inkluderer læger på orlov og ledige.

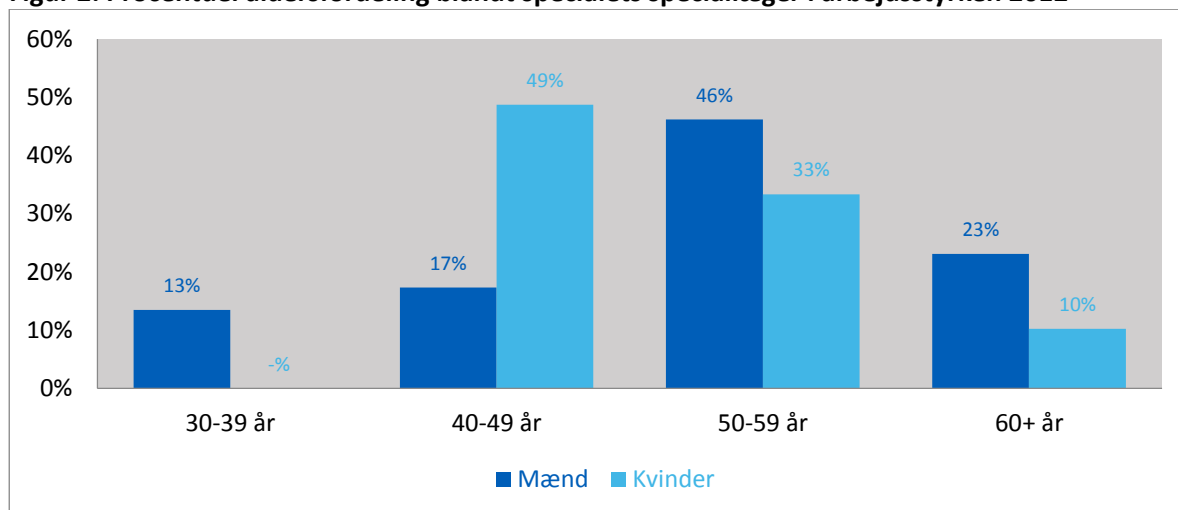
Speciallæger i specialet i arbejdsstyrken 2012

Der var pr. 1. januar 2012 91 speciallæger i specialet arbejdsstyrken (Bevægelsesregisteret).

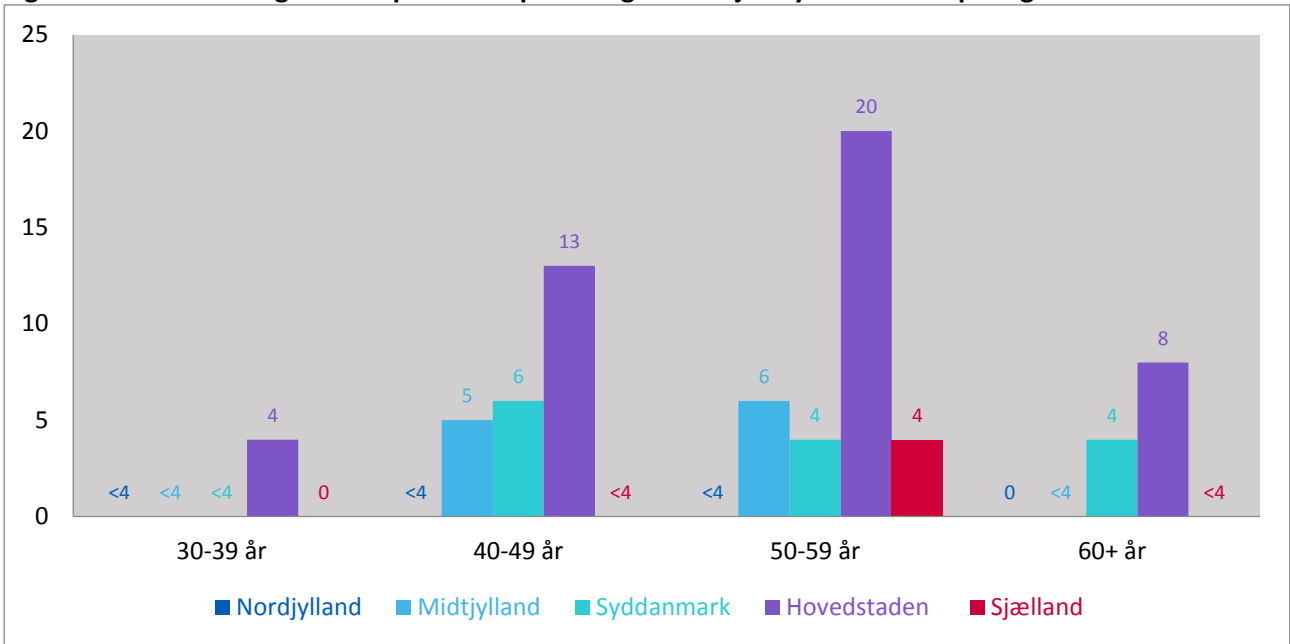
Figur 1: Alders- og kønsfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken 2012

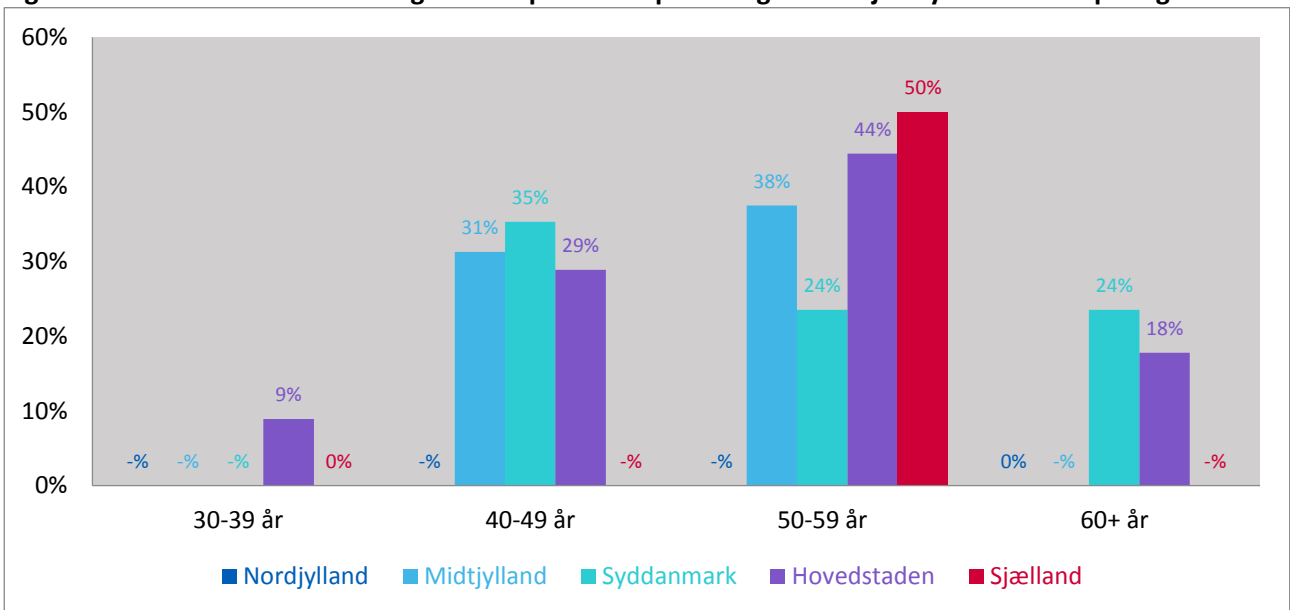
Figur 2: Procentuel aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken 2012

Figur 3: Aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region 2012

Figur 4: Procentuel aldersfordeling blandt specialets speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region 2012

Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche og region

Der var pr. 1. januar 2012 90 speciallæger i specialet i beskæftigelse (Bevægelsesregisteret).

Tabel 1: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche¹

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	62	70	70	75	79	81	89
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	<4	0	<4	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	<4	<4	<4	<4	<4	<4	<4
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	4	<4	<4	<4	<4	<4	0
I alt	69	75	74	80	83	85	90

Antallet af beskæftigede speciallæger i specialet er steget med 44 speciallæger fra 2006 til 2012 – svarende til 33 % og en gennemsnitlig årlig vækst på 4,8 %.

Tabel 2: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Nordjylland

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	4	<4	<4	<4	<4	<4	5
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	0	0	0	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	0	0	0	0	0	0	0
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	0	<4	<4	0	<4	0	0
I alt	4	<4	<4	<4	<4	4	5

Tabel 3: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Midtjylland

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	11	12	14	15	15	17	16
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	0	0	0	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	0	0	0	0	0	0	0
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	0	0	0	0	<4	<4	0
I alt	11	12	14	15	16	18	16

¹ Branche er defineret ud fra den virksomhed lægen er beskæftiget i. Hospitaler dækker over både offentlige og private hospitaler. Øvrige brancher dækker bl.a. over socialektoren og vikarbureauer.

Tabel 4: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Syddanmark

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	10	12	12	12	13	16	17
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	0	0	<4	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	0	0	0	0	0	0	0
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	0	0	0	<4	<40	0	0
I alt	10	12	12	14	14	16	17

Tabel 5: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Hovedstaden

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	30	39	36	41	43	38	43
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	<4	0	<4	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	<4	<4	<4	<4	<4	<4	<4
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	4	<4	<4	<4	<4	0	0
I alt	36	43	39	44	45	40	44

Tabel 6: Antal beskæftigede speciallæger i specialet fordelt på branche i Region Sjælland

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hospitaler	7	5	6	6	5	7	8
Alment praktiserende læger	0	0	0	0	0	0	0
Praktiserende speciallæger	0	0	0	0	0	0	0
Sundhedsvæsen i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Undervisning, forskning og off. forvaltninger	<4	0	0	0	0	0	0
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	0	0	0	0	0	0	0
I alt	8	5	6	6	5	7	8

Antal hoveduddannelsesforløb i specialet

Tabel 7: Antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb opdelt på videreuddannelsesregion 2010-2015

	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Opsl.	Besat	Opsl.	Besat	Opsl.	Besat	Opsl.	Besat	Opsl.	Besat	Opsl.	Besat
Nord	3	1	3	3	4	2	4	2	4	4	3	3
Syd	2	2	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1
Øst	6	6	2	2	5	4	5	3	6	6	6	5
I alt	11	9	7	7	10	7	10	6	13	13	10	9

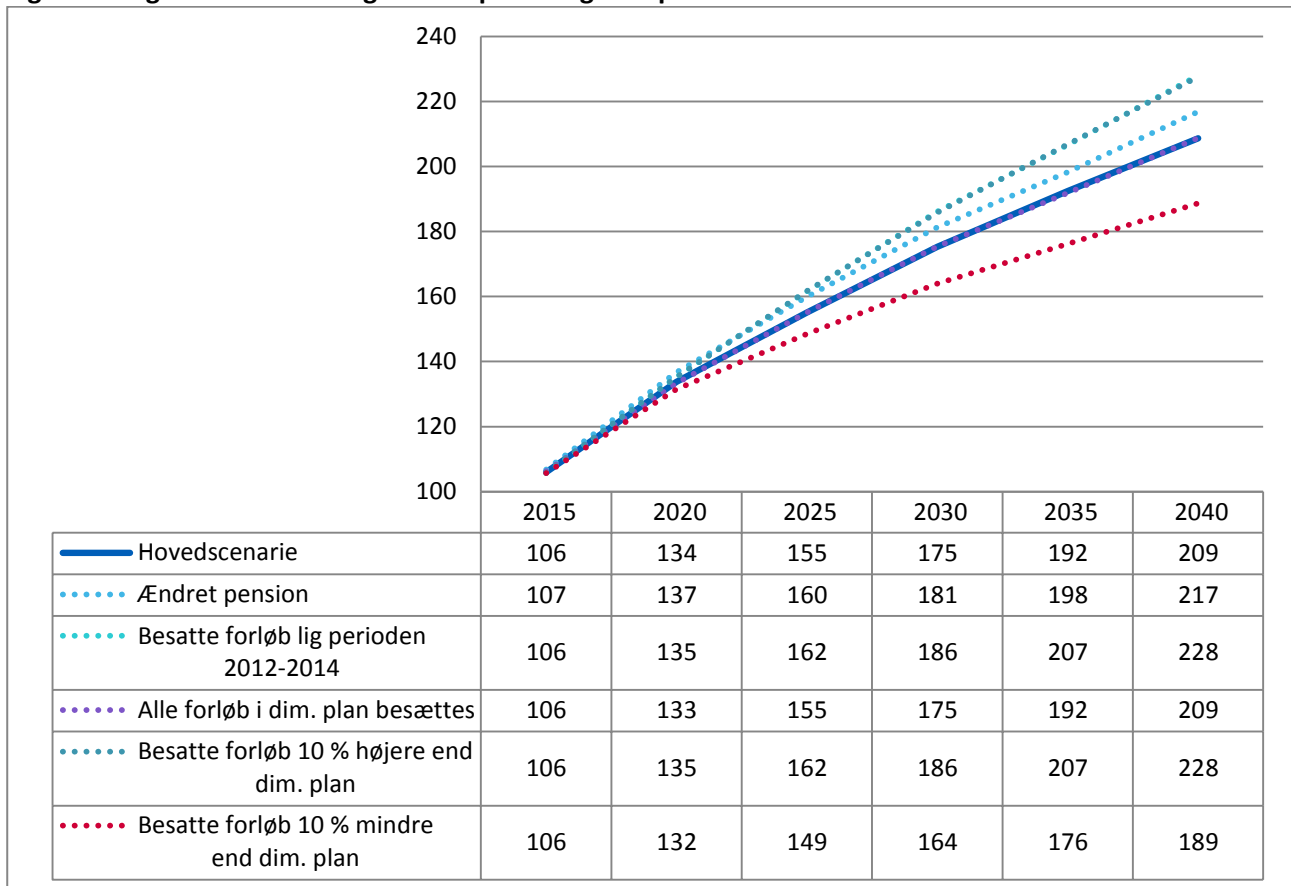
Indberetninger fra videreuddannelsesregionerne

Fremtidig udvikling i antal speciallæger i specialet

I Figur 5 ses fremskrivningerne fra Sundhedsstyrelsens Lægeprognose 2015-2040. Definition/forklaring af scenarierne i Figur 5 ses i Bilag B. De nærmere forudsætninger for fremskrivningerne, herunder definition af udgangspopulation samt antallet af besatte forløb de enkelte år, kan ses i Lægeprognose 2015-2040.

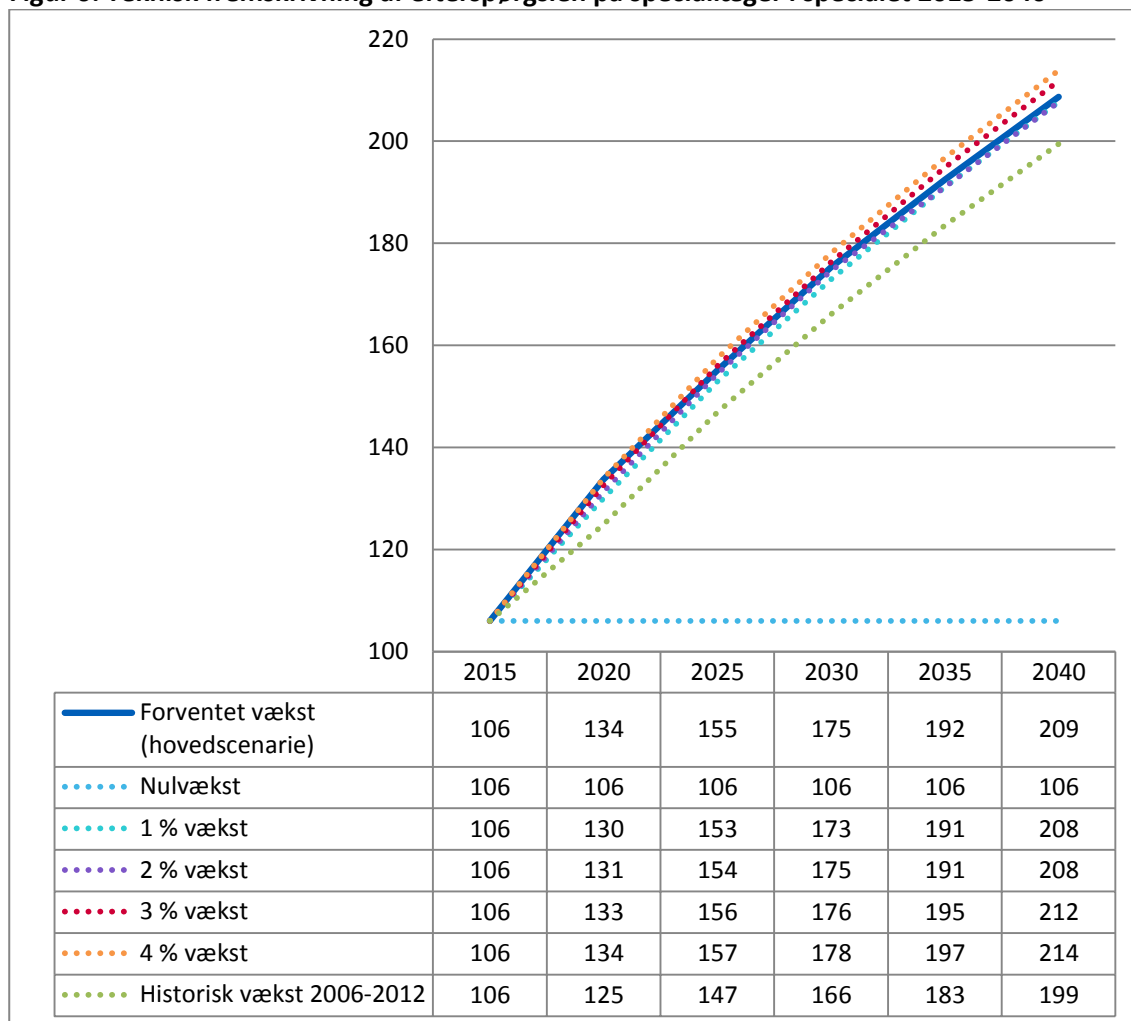
I hovedscenariet forventes der i perioden 2015-2040 en vækst på 97 % i udbuddet af speciallæger i specialet, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 2,7 %.

Figur 5: Prognose for udvikling i antal speciallæger i specialet 2015-2040

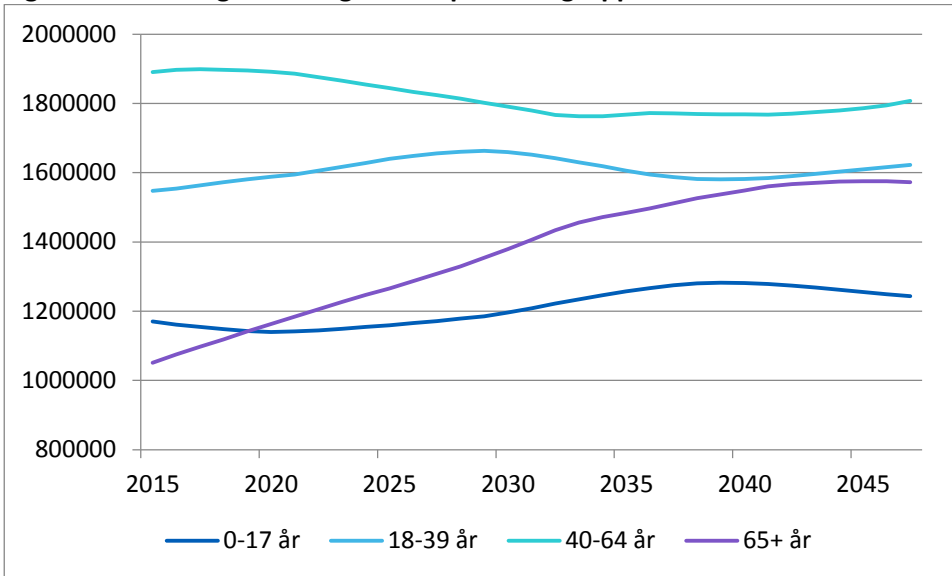
I Figur 6 vises den forventede vækst i antal speciallæger i specialet sammenlignet med udvalgte vækstscenarier samt den historiske vækst i perioden 2006-2012.

Figur 6: Teknisk fremskrivning af efterspørgslen på speciallæger i specialet 2015-2040

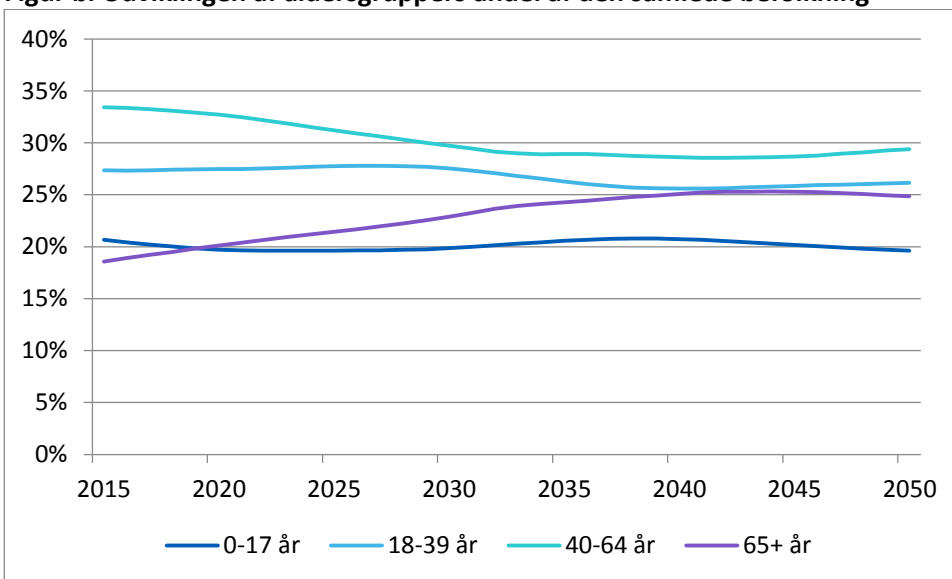

Bilag A: Befolkningsudvikling²

Figur a. Befolkningsudvikling fordelt på aldersgrupper

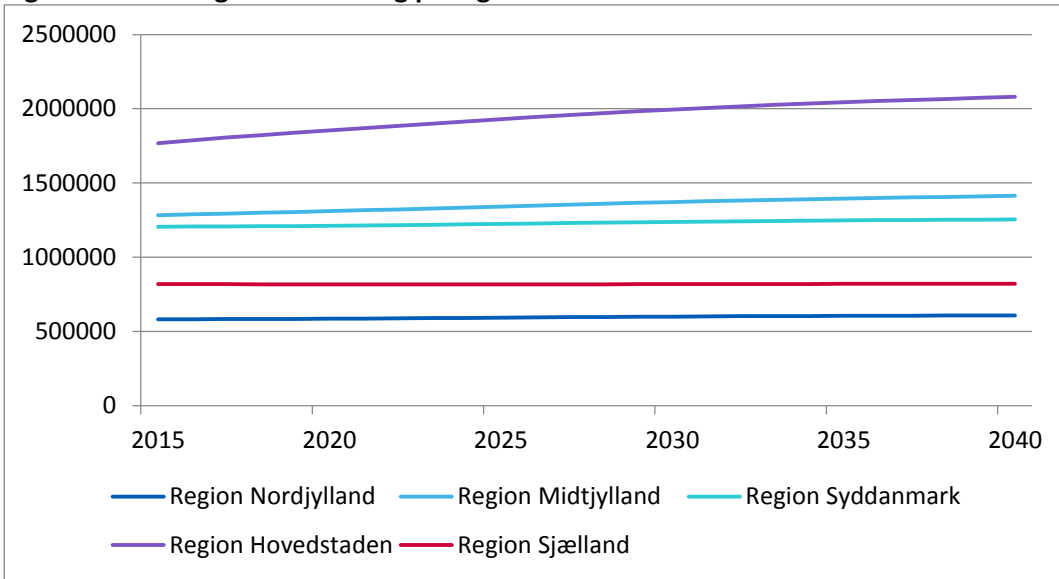

Figur b. Udviklingen af aldersgrupper andel af den samlede befolkning

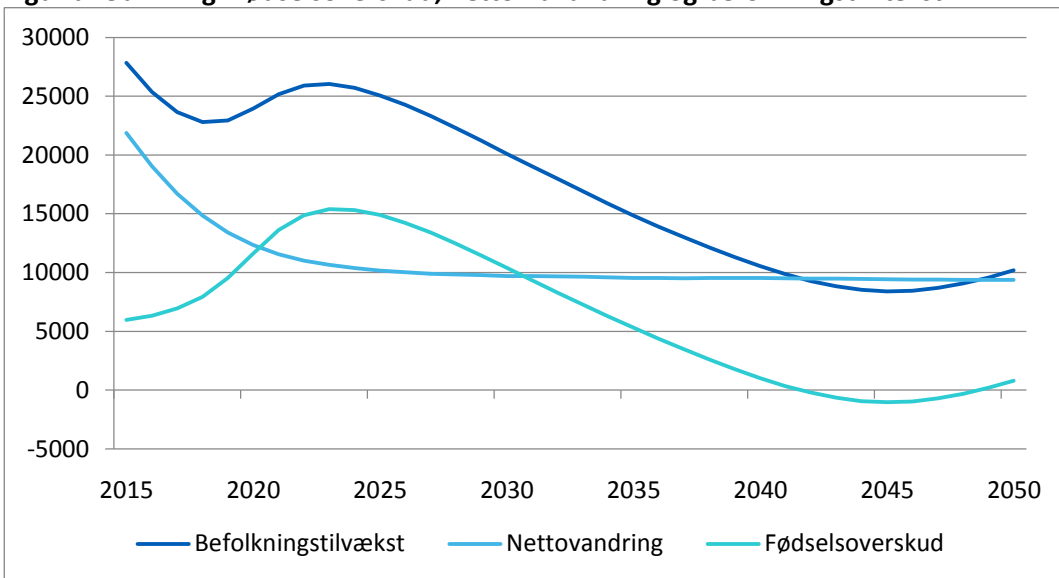

² Kilde Figur a-d: Danmarks statistik, befolkningsfremskrivning 2015.
<http://www.statistikbanken.dk/FRLD215>, 30. marts 2016.

Figur c. Befolkningsfremskrivning på regionsniveau

Figur d. Udvikling i fødselsoverskud, nettovandring og befolkningstilvækst

Fødselsoverskud = antal levendefødte – antal døde

Nettovandring = antal indvandrede – antal udvandrede

Befolkningstilvækst = Fødselsoverskud + nettovandring

Bilag B: Prognosescenarier

Forklaring/definition af scenarier i Figur 5. For yderligere information henvises til Lægeprognose 2015-2040.

Fremskrivningerne i Lægeprognose 2015-2040 indeholder seks scenarier for den forventede udvikling af speciallæger:

1. Hovedscenariet, baseres på en beregning af antallet af besatte forløb ud fra tidligere års tendenser.
2. Scenarie 1, der viser antallet af speciallæger, hvis pensionsalderen i hovedscenariet øges med 2 år.
3. Scenarie 2, hvor antallet af besatte hoveduddannelsesforløb sættes lig det gennemsnitlige antal besatte forløb i perioden 2012-2014.
4. Scenarie 3, hvor samtlige hoveduddannelsesforløb i dimensioneringsplanen besættes.
5. Scenarie 4, hvor antallet af besatte forløb sættes 10 % højere end dimensioneringsplanen, dog minimum ét forløb højere end dimensioneringen.
6. Scenarie 5, hvor antallet af besatte forløb sættes 10 % mindre end dimensioneringen, dog minimum ét forløb mindre end dimensioneringen.